REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Ersebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 243. **Brașov, Sâmbătă 3 (16) Noemvrie** **1907.**

Concurența la împăciuire.*)

(Un răspuns.)

V.

Unul sau altul dintre cetitorii noștri poate să-și fi pus întrebarea în ce legătură mai strânsă stau cele expuse în articolii premergători cu încercările de înțelegere și împăciuire, ce se fac astăzi prin culoarele camerei și prin coloanele cutăror ziare românești și unguresti?

Suntem datori a spune amicilor noștri tineri, cari ne-au cerut deslușiri, că da, după a noastră convingere încercările actuale de tot soiul stau în cea mai strânsă legătură cu tot ce s'a produs până acuma pe terenul frățietății maghiaro-române, sau, cum îi zic acum mai decent „pe terenul împăciuirei“.

Stăruințele în direcția aceasta au devenit slăbiciune pentru unii, pentru alții trebuință ori speculă lucrativă. Nesfârșita cărare a umilințelor de zeci și sute de ani ale poporului nostru, este pardosită cu dorințele și nizuințele de înțelegere și de împăcare cu dușmanul. Nu e în tot cuprinsul monarhiei noastre poliglote popor, care să aibă atâți împăciuitori — vorba neamțului: Beschwichtigungs-Mayer-i — ca poporul nostru. Ori cine în momente de profundă agitațiune din cauza nedreptății, ce i se face lui sau fraților săi, voește să sară în apărarea cauzei drepte, se lovește în toate laturile de oameni, cari îl sfătuesc să nu facă sgomot și să caute mai bine a se împăca. Și dacă careva ar voi să producă chiar o faptă energică în lupta de apărare, se găsește deodată încunjurat și împiedecat în mersul său și în avântul conștiinței sale de-o mulțime de desmântători. Așa-i cu noi! Ear adversarii noștri au esperiențele lor din contactul secular cu iobagii de odinioară, și știu, cumcă c'o vorbă bună merg aproape la sigur, ori și când se ivește necesitatea să stâmpere mânia Românului.

Ceea ce se petrece astăzi e continuarea firului, care se țese de când s'a pus în ființă politica de maghiarizare. Szechenyi a sfătuit pe conaționalii săi să caute a ne câștiga cu binele, ca să le învățăm limba și să le primim cultura lor națională în schimb că vom înceta de-a mai fi iobagi. Diferința între el și Kossuth, exdictatorul, a fost numai de tactică și de timp. Szechenyi avea mai multă răbdare până când Kossuth poruncea ca „fiecare om să fie om și Maghiar“, și amenința în cazul contrar cu furcile. Numai după ce suferise dezastre cumplite, s'a decis să trimeată pe Dragoș în munți, și să prezenteze dietei din Dobrițin cunoscutul proiect de împăciuire, în care cel puțin se făcea amintire de Români.

Am zis că pățania din anii răsmiriței nu i-a cumințit pe kossuthiști. Îndată ce, după căderea absolutismului, ear mai ales după pactul cu coroana dela 1866—67, opoziția lor și-a ocupat earăși locul în dietă, ei au început s'o dea pe coarda cea vechiă, amenințând în sus față cu Viena, și în jos față cu noi. Erau încă puțini la număr, deci numai cu timpul au ajuns să înrâureze mai puternic în politica interioară. Astfel ei tot mai mult au contribuit ca guvernele liberale, cari urmăreau politica Szechenyiană față cu naționalitățile, să schimbe atitudinea lor, devenind tot mai agresive. Așa începură cu timpul să emuleze ambele tabere, guvernamentală și opozițională, în prigonirea „agitațiunei“ din sânul naționalităților.

De câte ori se apropiau alegerile dietale pentru ciclul nou parlamentar, se începea emularea partidelor în a oteri Românilor mâna de împăcare. Văzând însă că cu „agitatorii“ n'o pot scoate așa ușor la cale, au aruncat mrejele înfrățirei și în lacul lor. Se purta o politică subțire ce culmina în ținta de a prinde cât mai mulți dintre cei „cu gura mare“ în mreaje, ca astfelsă nu se poată consolida partidul național român.

Când se vor da pe față toate intrigile acestei politice de pe timpul „mișcărei memorandiste“ și de pe timpul după disolvarea comitetului național român și după grațierea membrilor lui condamnați și aflați în închisorile de stat, se va face lumină și vom înțelege multe, ce nu le puteam nici decum pricepe.

Să nu credeți însă că firul nu s'ar țese astăzi mai departe și că acțiunea de desmântare și de potolire față cu Românii s'ar fi curmat. Din contră, întâmplările, în sine la părere neînsemnate, cari au dat naștere și întrebări adresate nouă, precum și răspunsului nostru de față, sunt dovada cea mai viuă, că se lucrează cu îndoit zel pentru anihilarea totală a tot ce poate da nouă viață și tărie organizațiunei noastre naționale, sdruncinată din temelie în cei cinsprezece ani din urmă.

Deviza este și rămâne: „înțelegerea și împăciuirea“, și concurența e mare între cei ce se îndeasă la ea atât în tabăra inimică cât și în cea amică. Ea stă în legătură cu evoluțiunile politice ale anilor din urmă. Numai acum de curând s'a dat pe față în duelul de vorbe, ce l'a avut deputatul Beiușului cu fostul ministru-președinte de pe timpul grațierei memorandiștilor, că s'a esercitat oare care presiune și asupra guvernului unguresc în senzul ca să nu facă prea boacănă cu Românii, să mai contenească cu prigonirile și să între în lege. Căci monarchia are interes de-a trăi în amiciție cu România și guvernul român, pe lângă toată bunăvoința și pe lângă tot interesul ce-l are din parte-i de-a cultiva aceasta amiciție și a sprijini împăcarea Românilor cu Ungurii în regatul vecin, nu poate sta bun pentru toate nebuniile ce i-ar veni în gând să le facă unui Banffy ori altuia.

Să ne aducem aminte numai că pe timpul acela contele Tisza cel mai tânăr se pregătia să ajungă la șefia guvernului și umbla să'și pregătească terenul pentru a se recomanda Vienei și ca împăciuitor dibaciu al Românilor. Aurora prezidenției ministeriale a lui Stefan Tisza s'a arătat la Arad la prânzul ce l'a fost dat răposatul episcop Goldiș și la care Tisza a făcut frățietate cu cei prezenți, între cari erau și doi episcopi. Atunci s'a vorbit tot despre tema ce a fost atinsă în conversația dintre Ugron și Dr. Lucaciu, despre care s'a făcut atâta vorbă în foile unguresti, că Maghiarii și Românii sunt avizați a trăi în pace, Ungaria fiind amică sinceră României și că la aceasta le îndeamnă și pericolul slavismului etc. Tisza a și ajuns câțiva ani după aceea ministru-președinte și alegerile dietale, cari au rupt gâtul partidului său, au avut totuși urmarea, că contra tuturor obiceiurilor sistemului tiszaist au putut să iasă din urnă și vre-o zece Români cu program ciuntit național.

Astăzi sunt kossuthiștii cari isprăvind cu pactul economic, se gândesc la o împăciuire ieftină și cu Românii, care să-i scape c'o lovitură de multe neplăceri și piedeci. Ei s'au croit deja o tactică față cu pretinșii agitatori români, cari îi supără și îi neliniștesc în cameră și s'au folosit de ea până acuma nu fără ori-ce succes, potolind de multe-ori mânia deputaților național.

Contele Battyany, încă pe când opoziția deputaților români naționaliști contra legei Apponyi era în apogeul ei, se avântase la un discurs plin de dorul de împăciuire cu Românii. Dar vorbele lui n'au prins și nici n'ar fi putut prinde în acele momente. Atunci și-a gândit, după ce i s'a părut că între deputații naționaliști sunt unii prea colțați, că trebue să se încerce formarea unui partid de Români moderați și așa s'a adresat d-lui advocat Dr. Emil Babeș din Budapesta.

Despre aceasta însă vom vorbi în articolul final.

*) A se vedea Nr. 236, 239, 240. 241 ai Gaz. Trans. din 1907.

Mandatul dep. Dr. V. Lucaciu, înaintea Curiei — a fost pertractat în 14 l. c., va să zică ieri. Pertractarea va decurge mai multe zile. Avocații părții contrare d-nii Tetétleni și C. Fekele, au anunțat la reprezintarea părții lor, însă prea târziu. La pertractarea de ieri încă ei au susținut atacarea mandatului — în urma codului camerelor avocațiale. Se zice, că din cumpe bănești au ajuns în neînțelegere în partidul kossuthist.

In conferința partidului constituțional, care a votat cu mulțumire pactul și ridicarea cvotei, *Wekerle* a făcut următoarea interesantă declarație: »Să nu alergăm după iluzii. Oricât de mari rezultate am ajunge, necesitatea unei pactări nu va fi eschisă pentru viitor. Dacă vrem să asigurăm piețe pentru producția noastră, trebue să fim pregătiți la încheiere de pacturi și în viitor!«

Intre kossuthiști parcă și el era sigur de independența economică după 1917!

Guvernul și Croații. Este lucru cunoscut că banul Rakodczay, numit pe cale imparlamentară, nu a intrat în tratative cu coaliția croată, căutând înțelegere cu ei. Deputații croați la rândul lor, nici ei nu au mers la banul pe care nu vor să-l recunoască. Prin ministrul croat Iosipovich asemenea nu pot căuta nici o înțelegere cu guvernul. Acum, față de știrile ruperei definitive a relațiilor Croaților cu guvernul, acesta din urmă, prin »o persoană influentă« vine să declare, că nu este străină de nici o apropiere cu coaliția croată, însă dacă aceasta are ceva de spus, poftească și să se adreseze prin șeful natural: prin banul.

Astfel vrea guvernul să sforțeze recunoașterea de ban a lui Rakodczay, însă cum anevoe va isbuti.

Partidul poporal a primit pactul și cvota ridicată, în conferința sa de Mercuri. După ce a constatat, că concesiile de drept public nu plătesc nimica față de pagubele mateariale, a primit următorul proiect de rezoluție: »Partidul primește proiectele din considerația pentru situația și din încredere față de guvern, sperând și așteptând, ca, cei ce au nedumeriri, tot din aceste motive să se plece acestei rezoluții!«

Și zi, că n'au făcut chestie de partid!

Ajutorul de stat. Ziarele maghiare, scriind de trimiterea ajutorului de stat la mitropolia gr. catolică, zic: »acesta va fi împărțit în est-an pe baze mult mai largi«.

Ce va să zică asta?

Comitatele se i-au și acuma cu totul pe urma partidului kossuthist. Comitatul Sătmar, după o luptă oarecare, a votat o moțiune la fel cu aceia a partidului kossuthist parlamentar: »Cvota e nedreaptă, și banca națională este necesară« — dar avem încredere în guvern.

Universitatea Săsească a ținut ieri ședința de deschidere, în Sibiiu. Prezidentul ei, comitele Sibiiului, *S. Thalman*, a desfășurat punctele mai însemnate, asupra cărora va avea să hotărească adunarea generală. Intre acestea e și chestia vânzării pădurilor, pe care ministrul nu a confirmat'o în întregime, escepționând cu deosebire suma de 25.000 cor., destinată pentru burse.

O reprivire peste câțiva ani ai districtului Năsăud, în 1872.

Din manuscriptele lui *Ioachim Mureșian*, fost advocat în Năsăud.

(Fine).

Nașcu perseveră și cu puterea convingerei sale celei neînfrângibile, nu s'a obosit a inzista pe la archiducele Rainer, ministru-președinte, acel bărbat de stat pe care îl adoară grănițerii cei pricipători, ca pe salvatorul lor din brațele nesigurității de mai înainte, nu s'a obosit Nașcu nici a umbla pe la ministrul de stat Schmerling ș. a. până când:

1. să înființă districtul.

2. Să denumi căpitanul suprem, pentru care încă avea multe piedeci de a delătura, deoarece erau mulți candidați, însă din considerațiuni, ca nu cumva prin unul care a servit sub graniță sau sub sistema dinainte de 1860 adecă sub Nemți, să continue cu folosirea limbei germane în district, el din inițiativa și în conțelegere cu condeputatul și jurisconsultul său, recomândă pe căpitanul de astăzi (1872)*) ca pe unul care fusese advocat înainte de revoluțiune și ca *jurium inspector*, al bunurilor baronului Josika, posedea și avere și avea și persoană arătătoare, nu știa nemțește nici o boabă și ungurește nu avea cui scrie, ca așa să fie silit a scrie românește.

Mai era la aceasta și scopul, de a da Nemților o lecțiune, arătând, că grănițerii întru atâta ereau de asupriți în drepturile lor sub sistemul trecut, încât în contrazicerea cea mai flagrantă cu trecutul lor din 1848, își descoper dorința de a căpăta de căpitan districtual pe cel mai mare rebel român din Ardeal, despre care să

*) Alexandru Bohățăl. — Red.

zice că a asistat la decretarea detronărei Majestăţei Sale Francisc Iosif în Dobriţin şi a fost ca comisar al lui Kosuth prin districtul militar al Năsăudului până la preotul Lica în Sângeorgiu.

3. Şi rezultatul final al deputaţiunei la aşteptat Naşcu în Viena şi anume:

a) Inaltul bilet de mână al Majestăţei Sale din 27 August 1861, în care să eliberă pământul grăniţerilor de urmările principiului de usufruct militar, şi ca consecinţă

b) primirea preventelor din dreptul de cârciumărit din comunităţile văii Rodnei şi Nuşfalău şi Sântjoana fără nici o sarcină nouă şi fără spese, apoi

c) resolvirea punerei în curent a intereselor din fondurile scolastice comunale şi a stipendiilor din fondul de montur

d) statorirea principiului că şi până la definitiva deslegare a tuturor referinţelor ce provin din aceasta resolvire a cauzei, rămasă dela sistema militară de mai înainte, grăniţerii să rămână şi pe viitor în neştirbită folosinţă a tuturor drepturilor şi beneficiilor, ce le avură sub graniţă şi prin urmare şi în folosinţa munţilor revindicaţi în anul 1769.

In anul 1862 veni comisiunea regulătoare de posesiune.

Unii din învăţaţii districtului Năsăud, cari după căderea sistemei lui Bach se întoarseră acasă, ca cioarele la o bucată bună, începură în loc de aşi căuta de drepturile sale, a se învrăjbi cu comisiunea şi esoperară atâta, că mai toate decisiunile ei erau unilaterale, compuse fără ascultarea grăniţărilor şi spre paguba acestora, e. r juris consulţilor, cari nu au călcat pragul unei şcoli superioare de ştiinţă, li se deschise un isvor de bun venit, pentru recursele, ce le făceau în contra decisiunilor comisiunei regulătoare, ba le câştiga încă şi eftinul martiriu plătit încă cu bani, de umblară pedepsiţi pentru scrisoare necuviincioasă.

Procedura cea stricăcioasă a comisiunei regulatoare rămase pentru unii în anii următori un mijloc acomodat de a pescui în tulbure, căci aduseră earăşi în confuziune, unele din referinţele de proprietate ale grăniţerilor şi prin aceasta ajunse şi cauza politică a districtului în mânile cele sacrilege al veniturilor străine.

Acum începură şi deputaţiunile de mulţămită pe la Majestate toate în costume naţionale şi în talare mătăsite şi înşinorate.

Despre aceste deputaţiuni vor şti spune socotelile fondurilor, că ce sume au arătat.

In anul 1863 se deschise dieta din Sibiiu. Ştim ce rezultate avură consultările ei.

Secretul, care invoalvă împrejurarea, că aceea dietă nu putu organiza ţeara şi nu putu regula însăşi referinţele către stat şi către coroană, zace între altele şi în năsuinţa Saşilor de a pune mâna pe unele bunuri, ce se aflau în mânile Românilor.

Aceasta e cauza apoi de ce unii Români din dietă se năzuiau a discredita şi a submina gubernul cel săsesc al baronului Reichenstein, care dacă rămânea mai mult timp despoia pe lângă grăniţeri, dela Olteni încă pe alte ţinuturi româneşti de toate averile lor nemişcătoare la cari cugetau Saşii că pot face pretensiune sub vreun pretest.

Incât pentru trebile districtului cine nu ştie, că chiar pe atunci se fierbea la cancelaria aulică ardeleană cauza munţilor revindicaţi, pe temiul decisiunilor aşa numitei comisiuni regulătoare şi altei comisiuni numită imediată, ce era în Viena.

*

Am aflat de bine a publica acest manuscris, aceste însemnări de valoare istorică, rămase intre hârtiile fericitului Ioachim Mureşianu, a căruia competinţă şi bună orientare în afacerile grăniţereşti nu-o va trage nimeni la îndoială, fiindcă am aflat că unii conducători de pe la Năsăud din generaţia tînără nici ideie nu au cât s'au luptat bătrânii până ce au isbutit a recâştiga averile grăniţereşti, din a căror venite s'au ajutat şi se ajută o mulţime de tineri români la studii şi să susţin institutele de învăţământ înfiinţate de înaintaşi.

Din faptele bătrânilor conducători de azi ei pot lua exemplu de însufleţire, perseveranţă, curaj şi abnegaţiune în lupta ce au să-o poarte tocmai acum în cauza stipendiilor, cari stipendii, e al treilea an de când nu se pot da celor ce li s'au votat, din cauză că ministru nu vrea cu nici un preţ să aprobe distribuirea lor, dacă nu vor da stipendiu şi la doi Armeni — puşi de Unguri să ceară stipendiu — pentru ca pe calea aceasta să poată străbate la stipendii din fondurile grăniţăreşti şi aceia cari nu-s descendenţi de grăniţeri.

Mai este o cauză care ne-a îndemnat să publicăm manuscrisul din chestiune. Sperăm adecă că, văzând din el unii din generaţia tînără de pe acolo, cum au lucrat bătrânii, nu vor râvni tot numai la înmulţire de salare (căci pe cât suntem informaţi, sunt relativ destul de bine salarizaţi) când văd lămurit că din cauza machinaţiunilor inimicilor seculari (cum a fost răscumpărarea regalelor din partea statului, apoi repeţitele conversiuni a obligaţiunilor de stat, în care e obligat fondul a-şi plasa capitalele ş a., cari toate s'au făcut numai ca să se împuţineze venitele şi să silească oarecum fondul să ceară ajutor de stat, ca aşa ei să aibă ingerinţă şi mai mare sau, mai bine zis, să pună mâna pe administrare, la ce, cum se vede, de mult le tot stă gândul) administrarea fondurilor e silită a încheia budgetul an de an cu deficit şi nu-şi mai poate ajunge odată echilibrul său financiar, după cum s'au putut convinge şi la adunarea generală din urmă; ci să prefere mai bine sau de a primi sfatul d-lui Dr. Onişor: ca să caute mijloacele de lipsă, prin cari s'ar putea îmbunătăţi starea de până acum nesuportabilă a fondului, sau să primească propunerea concretă a prefectului fondurilor, Simion Pop, făcută în aceasta cauză, căci prin cereri de înmulţiri de salarii, chiar şi ei dau lovitură de moarte existenţei fondului; apoi să se intereseze şi de cauzele comune ale ţinutului, nu să caute tot numai la interesul lor privat, că de nu şi la Năsăud se va putea zice cu tot dreptul: „perirea ta din tine Israile!“....

Din Austria. In comisia pentru desbaterea pactului, deputatul *Sculje* a declarat că slovenii nu pot fi solidari cu deputaţii dalmatini, şi cooperarea cu Croaţii este cu neputinţă, fiindcă aceştia stau pe baza rezoluţiei de Fiume, care s'a dovedit neputincioasă faţă de imperialsmul maghiar. Contele *Auersperg* a cerut o bună politică economică, ca în 1917 Ungaria să poată fi constrânsă *iarăşi* după interesele Austriei.

Chestia despăgubirilor proprietarilor din România. Citim în »Voinţa Naţională«: Ziarele au publicat diferite versiuni cu privire la despăgubirea ce ar fi vorba să acorde statul tuturor proprietarilor şi arendaşilor, cari au suferit pagube de pe urma răscoalelor ţărăneşti. Chestiunea stă cu totul altfel: Statul nu este dator să despăgubească pe nimeni de daunele suferite în asemenea ocaziuni. In realitate este vorba să se alcătuiască o comisiune, care să evalueze pagubele reale, suferite de fiecare proprietar sau arendaş. In urma acestor evaluări se va face o lege pentru ajutorarea dăunaţilor. Aceste ajutoare se vor acorda cât vor permite finanţele statului, şi numai acelora cari sunt în imposibilitate de a-şi reface gospodăria. Imprumuturile contractate de proprietari sau arendaşi la Banca Naţională, prin mijlocirea ministerului de finanţe, vor rămâne în fiinţă şi exclusiv în sarcina acelora, cari le-au contractat.

Corpul episcopesc catolic în contra pressei slovace naţionaliste.

Cetim în »Alk.« o ştire, care denotă cel mai retrogad spirit de intoleranţă, ce stăpâneşte în biserica catolică. Anume, primatele comunică un circular, în care spune că revista săptămânală »*Ludové Noviny*«, a fost la început revistă bisericească, însă încetul cu încetul a trecut pe »povârnişul păcatului« de a fi naţionalistă slovacă. Agitaţii naţionaliste sub scutul catolicismului însă episcopii catolici nu au putut suferi (preferă poate sub scutul ateismului?) şi primatele a poruncit revistei de a nu se mai numi catolică. (!!) Revista însă nu s'a plecat. Şi-a schimbat puţin titula, dar având dreptul a se mărturisi de ce confesie îi place, a urmat pe calea apucată. Primatele a ţinut deci de necisate imperioasă a publica un lung circular, în contra »agitaţiilor« cari »strică pacea între oameni«, cuprinzând în circular un decis al corpului episcopesc catolic, în care se citează enciclice şi bule papale şi se sfârşeşte cu următorul pasaj:

»De aceia, corpul episcopesc, crede de lipsă a face atenţi pe credincioşi, cu toată puterea autorităţii sale şi cu serioasă luare aminte, că foaia aceasta nu trebue socotită de catolică, că fiecare catolic adevărat şi mai cu seamă preoţii, pe urma datorinţelor de păstori sufleteşti, şi pe urma poruncelor conştiinţei catolice, trebue să se ferească de acea publicaţie, că *prin ori ce fel de sprijin, răspândire şi cetire a acleia, tot credinciosul catolic păcătueşte în contra datorinţelor sale şi prin asta, dacă va fi încăpăţinat, cheamă împotriva sa toată severitatea pedepsei bisericeşti*«.

Ce va urma? Escomunicaţie, anatemă? Şi este aceasta măsură, imitată după »indexul« Vaticanului, pentru a îndrăgi celelalte confesiuni; pe gr. catolici? Ori e asta răspuns la cele spuse de D. Banffy mai zilele trecute în congresul reformaţilor: »Tendinţele reacţionare sunt tot mai puternice şi mai impetuoase, de e teamă, să învie veacul de mijloc«... da?

STIRILE ZILEI.

— 2 Noemvrie v.

Intâia reprezentaţie dată de trupa d-lui Z. Bârsanu, a întrunit aseară o lume frumoasă cum rar s'a mai văzut la o manifestaţie românească, aci. Românii din Braşov, de toate clasele şi gradele, asemenea şi românii din jur, în număr neobicnuit de mare, au umplut sala mare dela Redută, dornici de a se putea desfăta de plăcerile Thaliei române. Şi nu le-a fost dorul înzădar. Reprezentaţia a întrunit nu numai o sală plină, o lume imensă, ci şi un nesfârşit şir de delicii sufleteşti, un inexsauriabil tezaur de momente pline de emoţii ori archipline de haz. In elevaţia sufletească, a lui Don Pedro Carusso, gata de a-şi jertfi viaţa nenorocită, fiind că stă în calea norocului fiicei sale, puterea tragicului din scene şi din situaţii se oglindea viu pe feţele privitorilor. Neînţelegerile şi micile slăbiciuni poznaşe din »Cânele şi Pisica«, cari »pot trăi şi ele une ori în pace«. stârneau adesea râsul sincer şi curat, întrerupând încordarea atenţiei. Adevăratul sentiment de iubire, simplu, naiv, cinstit al »Prietinului« înfiltrase în suflete toată seninătatea, cu care antica dramă pretindea ori-ce sfârşit de viaţă pe scenă. Puternic s'a înrădăcinat dorinţa în cetele celor de faţă, de-a avea cât mai des pe Zaharie Bârsanu în sânul lor!

Numai una s'ar putea cam anovoe preciza: oare din ropotul de aplauze, publicul menise cea mai mare parte d-lui Bârsanu, sau d nei Bârsanu?

Mormântul lui Iancu neliniştește şi acum pe bunii patrioţi. Se ştie anume, că în luna August învăţătorii români au depus o cunună pe el cu inscripţia: »Spiritul tău va pluti pururea între noi ca un ideal.« Inspectorul şcolar numai decât a pornit cercetare, şi a putut afla în sfârşit dela învăţătorul Avram László, că încununarea s'ar fi făcut la îndemnul lui I. Ioanovici, redactorul »Libertăţii«. Bine înţeles, inacurarea mormântului este pentru inspector cea mai vădită trădare de patrie, şi numai decât a remonstrat în contra ei, la Mitropolia din Sibiiu.

Conzistoriul metropolitan greco-oriental din Sibiiu a răspuns prin următoarea scrisoare:

»Onorat oficiu al inspectoratului regesc! Cu cea mai mare plăcere am luat la cunoştinţă că scorniturile referitoare la încununarea mormântului lui Iancu s'au dovedit de neadevărate. Din capul locului nu am admis că s'ar afla între învăţătorii noştri astfel de indivizi, cari împotrivindu-se cu dispoziţia legei şi-ar risca întreg viitorul. Consimţind întru toate cu punctul de

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Ceva despre Goethe.

I. Goethe ca naturalist.

Goethe ocupă un loc însemnat nu numai în istoria literaturei ca mare poet, ci şi în istoria ştiinţei ca naturalist. Contemporanii săi n'au înţeles valoarea lucrărilor lui pe terenul ştiinţei, şi le părea rău că Goethe nu se mărgineşte la sfera literaturei poetice. Astăzi specialiştii recunosc importanţa descoperirilor lui scienţifice, privesc vederile lui ca idei fundamentale, pe cari se întemeiază botanica şi zoologia, şi el e considerat, împreună cu Treviranus, Oken, Lamark, Geofroy St. Hilaire, ş. a. ca unul din înaintaşii lui Darwin.

Descoperirile sale ca naturalist sunt: 1) Unitatea de plan în organismul plantelor şi a animalelor, şi, ca urmare, în sistema întregei naturi. — 2) Originea speciilor de plante si animale dela un singur tip sau formă primitivă. Aceasta, relativ la plante, era după Goethe *frunza*. Dacă ar fi esaminat însă frunza cu microscopul — zice Haeckel — ar fi observat, că forma primitivă, născută din protoplasmă, este *celula*. — 3) Faptul, că creerul şi craniul său sunt o prelungire a şirei şi măduvei spinării, — 4) Constatarea unei a treia fălci, intermediare (Zwischenkiefer), în unele organisme omeneşti, ca şi la celelalte animale sugătoare: descoperire făcută în urma unei deducţiuni logice din comunitatea de origine a omului şi a animalelor neraţionale.

Goethe poate fi privit chiar ca superior naturaliştilor contemporani, şi multora din cei de astăzi, prin faptul, că el recunoştea puterea de viaţă a plantei şi animalului, fără care formarea organismelor şi feluritelor fenomene biologice ar fi imposibilă, şi pe care mulţi încă o neagă.

Resumatul studielor sale naturaliste se află, sub forma neperitoare a poeziei, în poemele didactice, »Metamorfoza plantelor« şi »Metamorfoza animalelor«; cum şi în »Les principes de philosophie zoologique«, de G. St. Hilaire, apărută în 1831. Mult preţ punea Goethe şi pe a sa teorie a colorilor. Aici însă a fost întrecut de elevul său în acest studiu, de Art. Schopenhauer.

Operele multor savanţi şi poeţi dovedesc azi reînoirea vechei alianţe între ştiinţă şi poezie, predicată de Goethe şi de A. Humbold încă din veacul al 18 şi dela începutul veacului trecut, »Nicăiri nu voesc azi să recunoască, că poezia şi ştiinţa pot fi unite«, zicea Goetha, ca răspuns acelora, cari ridicau din umeri la cetirea tratatelor sale de ştiinţă. Oamenii au uitat, că ştiinţa s'a desvoltat din poezie, şi nu cugetă, că după o trecere de timp amândouă se pot întâlni pe un plan mai înalt şi se pot uni în mod prietinesc şi spre folosul amândurora«.*)

După reîntoarcerea sa din Italia unde, urmărind studiile sale botanice, ajunse la convingerea, că părţile plantei sunt identice cu privire la origine şi se desvoaltă una de alta, publică tratatul său despre »Metamorfoza plantelor«. Acest tratat fiind atunci rău primit de naturalişti, Goethe il resumă în poema sa didactică cu acelaşi nume, scrisă în metru elegiac. Dar aci el are aerul de a fi scris numai pentru prietina sa, Cristiania Vulpius, care lua parte la studiele sale zoologice, botanice şi cromatice, şi care a devenit pe urmă soţia sa. Insuşi fondul poemei pare a servi numai pentru a lămuri desvoltarea firească a simpatiei şi iubirii lor. Dar ea are pentru noi o însemnătate mai mare. Ea ne arată, cum Goethe studia natura din punct de vedere filosofic, convins că ştiinţa numai împreună cu filosofia, şi numai îmbrăcată în haina sărbătorească a poeziei poate deveni plăcută şi uşor înţeleasă de toţi.

Iată cum Goethe esplică prietinei sale evoluţiunea plantei.

II. Metamorfoza plantelor.

Nedumerită stai, dragă, si nu-ţi poţi da samă de rostul
Multelor flori felurite, ce 'nfrumseţează grădina.
Toate au formele-asemeni, şi nu e nici una ca alta
Astfel al lor cor ne-arată o tainică lege, o sfântă
Enigmă. Ce fericit aşi fi dragă să-ţi pot da cuvântul
De deslegare! Priveşte, cum planta cu 'ncetul răsare
Din o sământă 'ngropată 'n pământ; cum puterea vieţii
Doarme 'n sământe ascunsă, cu tipul ei tainic, în coajă.
Ea se deşteaptă sub razele sfintei lumini şi-şi creează
Tot dup' acelaşi tip simplu, pe rând, în pământ rădăcină,
Iar spre lumină 'n sus trunchiu, apoi luger şi muguri şi frunze.
Până când ea şi-împlineşte a ei formă deplin desvoltată.

*) A se vedea asupra acestui subiect „Cestiuni literare şi pedagogice“ de M. Strajan, mai ales art: »Poezia primitivă«, »Caracteristica poeziei moderne“ şi „Ce este poezia? influenţa ei morală şi misiunea ei în zilele noastre«.

vedere al oficiului inspectoral, am îndrumat pe preoţi şi învăţători, ca cu jertfire de sine şi cu zel în bună înţelegere să-şi împlinească chemarea respectând legile patriei. Sincera noastră convingere este, că prin înflorirea stării noastre materiale şi culturale vom contribui şi noi întru înflorirea şi întărirea patriei. Pentru realizarea acestui scop noi, ca autoritate, care lucră în această direcţie, deapururea avem lipsă de sinceră încredere. Pentru ajungerea acestui scop puteţi conta totdeauna la sprijinul nostru şi vă asigurăm că nici o autoritate subalternă de-ale noastre, care nu va respecta cele mărturisite de noi, nu va rămânea nepedepsită.

3 Octombre 1907. Din şedinţa conzistorului Dr. Puşcariu m. p. locţiitor metropolitan, Dr. Proca m. p. secretar«.

D-lui I. Ioanovici, procurorul i-a intentat proces pentru instigaţie, care, sperăm, nu va mai decurge în serbăzeala din urmă, ci va fi o vrednică manifestaţie a credeului nostru naţional.

Din cercul Branului. In 9 Nov. n. s'a făcut în Tohanul vechiu alegerea a 3 membri pentru cercul Branului în comisiunea municipală a comitatului Făgăraş. Alegerea a fost presidată de D-l Ioan Voda, vrednicul notar al comunei Zerneşti şi a decurs în ordine perfectă. S'au prezentat la urnă 160 alegători. Au fost aleşi: Pompiliu *Dan*, inv. Zerneşti cu 145 voturi, George *Babeş*. preot în Sohodol cu 126 voturi şi Haralambie Ungur econom în Tohan cu 105 voturi. Cei aleşi sunt vrednici de încrederea obştească.

Din Zerneşti. Dumineca trecută s'a instalat în biserica din Zerneşti noul protopop al tractului Bran păr. Ioan *Hamzea*, fiind ca mandatar consistorial păr. protopop al Braşovului Vasile *Voina*. Au lipsit, precum ni se comunică, formele obicinuite şi cuvenite la astfel de acte importante, căci autorităţile locale bisericeşti n'au fost avizate despre actul instalării, care s'a făcut mai mult în taină.

Pericolul Holerei. Din Bucureşti se comunică că direcţiunea sanitară a luat noui măsuri serioase pentru prevenirea holerei, care la proporţiuni îngrijitoare în Basarabia. Astfel toate punctele au fost închise pentru provenienţele din Rusia. Călătorii nu sunt împiedicaţi de a intra, pentru că rapoartele sanitare internaţionale nu permit această măsură, dar sunt totuşi supuşi unei riguroase supravegheri la domiciliu prin agenţi speciali cari urmăresc pe călătorii dela graniţă şi până la locul de descindere. Pe de altă parte, direcţiunea sanitară a impus grave penalităţi organelor administrative, cari nu s'au conformat în totul ordinelor venite dela centru. Direcţiunea sanitară a mai dispus ca în toate oraşele să se afişeze ordonanţe sanitare pentru ca publicul să cunoască mijloacele, prin cari să se poată apăra împotriva teribilului flagel. Mai cu seamă în oraşele vecine Prutului, se constituesc lazarete pentru izolarea bolnavilor şi în unele localităţi se afectează anume localuri pentru asemenea lazarete. Armata concentrată pentru paza graniţei, îşi depune toată activitatea sub supravegherea însărcinaţilor speciali ai serviciului sanitar.

Grevă de actori. Actorii dela toate teatrele din Budapesta, au luat hotărîrea de a se pune în grevă, pentru a sili directorii, de a le mări lefurile. Actriţele cele mai de frunte, dela operă ca şi dela comedie, s'au declarat solidare, salutând viu mişcarea. Numai cele dela operetă sunt mulţumite cu soarta lor.

Ţigările vor fi impachetate în hârtie subtire, mătăsoasă, cele fine, iar cele mai simple în carton — după un decret ministerial ce se aşteaptă.

Năcazul gastronomilor! Nu vor mai putea pipăi toate dearândul în alegere. Tocmai ce ţinteşte şi decretul, — "îndemnat de tendinţe higienice.

Derailare. Trenul accelerat, care era să sosească eri după prânz la orele 2 şi 7 m. în Braşov, a sosit aici cu o întârziere de peste două ore. Cauza întârzierii este, că trenul a derailat în apropierea Clujului.

O bandă de falşificatori a fost descoperită eri în Sabadka. Membrii bandei se îndeletniciau cu falşificare de bancnote de 20 cor.

Dr. A. Crăciunescu decorat. Maj. Sa a permis medicului român Dr. Alexandru Crăciunescu (iarna în Abbazia, vara la Băile Erculane) să primească şi să poarte crucea de cavaler al ordinului »Coroana României«, cu care a fost decorat de regele Carol.

Spionagiul din Rusia. Cu privire la afacerea de spionagiu săvârşită de o societate din Rusia, care a vândut unei puteri planurile unor fortăreţe, »Lokal Anzeiger« primeşte următoarele amănunte din Varşovia:

E vorba de câteva fortăreţe, ale căror planuri au fost vândute unei puteri străine. Pe ziua de eri au fost arestaţi 5 ofiţeri de gardă, amestecaţi în această afacere de trădare. Ei au fost aduşi toţi la Varşovia. Deasemenea au mai fost arestaţi doi funcţionari şi un amploiat la căile ferate, care deşi e de origină austriacă, e şeful unei staţiuni din Rusia.

»**Cucul**«, foaie umoristică pentru popor, ce apăruse mai anii trecuţi, câtva timp, în ediţia »Pop. Rom.« îşi anunţă iarăşi apariţia în zilele acestea. In aceiaş editură (cine?) va mai apare o »Foaie ilustrată pentru popor«. — Noile apariţii sunt în legătură cu trecerea »Luptei« în proprietatea dlui D. Birăuţiu, desminţită de redacţie, însă susţinută de corespondentul nostru.

Spicuiri.

In sfârşit *Europa e legată de America, prin telegraful fără sârmă al lui Marconi*. Invăţatul Italian şi-a ajuns visul. S'a socotit la 14.000 număru! vorbelor trimise, în întâia zi de încercare, peste Atlantic. Pentru început, s'au folosit de instrument numai gazetarii. Vor începe în curând şi cei cu afaceri particulare. Pe lângă faptul că e lucru ieftin, apoi mai are şi calitatea foarte preţioasă, de a îngădui trimiterea semnelor, *în acelaşi timp* dela cele două staţiuni. Cu cât mai presus dară decât cablul submarin, care ne uimea şi el odată!

*

In 1808 *contribuţiile* erau *în Franţa* de 21 milioane, iar în 1896 s'au ridicat la 142 milioane, adecă s'au făcut de 7 ori mai mari într'un timp în care populaţiunea nici nu s'a îndoit. Un semn hotărâtor de înaintarea stării materiale.

Edison a vestit răuşita deplină a *noului său acumulator*. El asigură că, prin îmbunătăţirea aceasta, automobilele se vor putea procura şi de oameni cu resurse mai modeste. Se va ieftini, adecă, forţa automobilă, căutând mai multe întrebuinţări ca pân'acum. Se prevede, că dacă nu va înlocui în total puterea animalelor, totuşi, în cea mai mare parte.

*

O parte bună de nenorocirea poporului rusesc, se explică de sigur, prin alcoolismul, care-l stăpâneşte în măsură mare. In cele dintâi 5 luni ale lui 1907 s'a băut tot atâta rachiu — *vutcă* îi zic ei — cât s'a băut în tot cursul lui 1906.

*

Marea *expoziţie*, care se va deschide la 1 Aprilie anul viitor, în capitala japoneză *Tokio*, îşi are asigurată deja jumătate din cele 50 milioane de lei *prin subscripţie particulară* a cetăţenilor. Se caută mijloacele cele mai nimerite pentru participarea Europenilor.

*

In anul trecut un jurnal parisian a organizat un plebiscit printre lectorii săi, cari aveau să decidă, cari au fost cei mai mari oameni ai Franţei în secolul al XIX-lea.

Cea mai mare majoritate a avut'o Pasteur. Urmară apoi mai mulţi oameni de ştiinţă şi anume: Roux din Institutul Pasteur, apoi Curie, descoperitorul radiului, mort anul trecut. Numai în al patrulea rând veni Napoleon.

In Franţa deci ştiinţa vine întâi, apoi arta militară şi celelalte.

In Anglia s'a întâmplat contrariul, în urma rezultatelor date de un astfel de plebiscit organizat de ziarul englez »Evening News« printre cetitorii săi. In frunte vin Schakespeare, Wellington, Nelson, Chamberlain, apoi scriitorul Dickens, Cecil Rhodes etc, etc. şi numai în al *şease-spre-zecelea* rând vine marele Darwin şi numai al 25 lea Newton!

*

Şi ne mai plângem că Asia nu se civilizează! *Damascul* şi *Beyrutul* au *lumină electrică şi tramvae* tot asemenea, cari se înmulţesc şi se folosesc pe o scară tot mai întinsă. In curând *Bagdadul* va ajunge şi el în rândul celor de mai sus.

Consulul american din Asia-mică se plânge de învaziunea capitalurilor belgiene şi berlineze, şi de timiditatea celor americane de a intra în aceasta parte a lumei plină de bogăţii neînchipuite.

M.

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta. 15 Nov. Şedinţa de eri a *Camerei ungare* a fost plină de scene aprinse. Intâiul orator croat, *Mazzuranici*, încă îşi poate încheia vorbirea destul de liniştit, *Budisovlievici* însă după două somaţii este oprit din cuvânt. Croaţii înscenează o gălăgie asurzitoare. Notarul lor, Popovici, se coboară de pe tribună, şi strigă împreună cu ceilalţi, în contra presidentului, ameninţându-l cu pumnii. »Nu suntem câni, ci deputaţi!«, s'aude necontenit. Kossuthiştii se apropie de ei. Szterényi încearcă să-i toloseasca. Sgomotul e grozav. Abia se poate auzi glasul presidentului când zice: »pentru neascultare faţă de prezident aduc înaintea comisiei de imunitate pe deputaţii *Vinkovici, Popovici, Benianin şi Budisavlievici!*« Stânga face ovaţii şi înjură: »Trăiască Návay! Paiaţi!« Croaţii răspund cu »abzug«, apoi de-odată scot batistele, le flutură în vânt şi strigă din răspueri: »Trăiască Perczel, trăiască Perczel!« Şedinţa trebue suspendată. — După redeschidere presidentul apelează la naţiune şi la majoritate, cerând justificare. *Duşan Popovici* îşi dă dimisia din postul de notar. Presidentul află că expresiile lui vatămă parlamentul şi-i suprimă cuvântul. Cu necontenite întreruperi din partea presidentului mai vorbesc *Vinkovici, Banianin, Babics, Ilics, Popovics* în contra proiectului. Se primeşte propunerea lui Hoitsy, de a se prelungi şedinţele cu o oră.

Budapesta, 15 Noemvrie. Comisia de imunitate a hotărât în chestia deputaţilor *Vincovici, Popovici, Banianin, Budislavlievici*, ca să propună Camerei, de a face pe aceştia să ceară iertare dela Cameră. Astăzi, Vineri, va decide Camera.

Budapesta, 15 Noemvrie. Deputatul kossuthist *Olay L.* a reintrat în partid, după ce partidul „s'a curăţit“ de Polonyi.

Praga, 15 Noemvrie. Andrei Hlinca a ţinut aci o conferinţă despre măcelul dela Cernova, arătând câte îndură naţionalităţile din partea poporului maghiar.

Gratz, 15 Noemvrie. O nouă încăerare a studenţilor Italieni cu cei Germani, a lăsat trei grav răniţi. Germanii au rămas în posesiunea universităţii, şi astfel s'au putut ţinea cursurile.

Petersburg, 15 Noemvrie. La deschiderea Dumei, ce s'a făcut ieri, deputaţii socialişti nu s'au înfăţişat. De prezident a fost ales Chomiakoff, din partidul octobrist.

Bibliografie.

A apărut Nr. 11 (Anul III) din „**Economia**“, foaie economică ilustrată, cu următorul cuprins: Lipsa de nutreţ; Pomăritul; Informaţiuni: Păduraţi de vânzare din grădinile statului; Băncile populare din România; Curs de viierit; Favor pentru transportul sămânţei de semănat; O decizuine meritorică în afacere economică: Distribuire de plante pentru plantaţiuni silvice; Transportarea cucuruzului nou; Pentru a combate lipsa de nutreţ; Deciziune meriotică referitoare la falzificarea laptelui etc. Varietăţi număroase şi de interes. Acest număr al „Economiei“ e bogat ilustrat. Foaia apare lunar în Caransebeş sub redacţia magistrului silvanal Alexandru Diaconovich. Abonamentul pe an 4 cor., pe 1/2 an 2 cor. Pentru România 5 lei pe an.

La *Libräria Ciurcu* în Braşov se află de vânzare din scrierile mult regretatului Iosif Vulcan următoarele:

Dela sate. Nuvele şi schiţe	Cor. 1·—
Lira mea. Poezii. Edit. de lux	„ 2·—
„ „ Edit. obicinuită	„ 1·50
Stefan cel tânăr. Traged. în 5 a te şi 3 tablouri	„ 1·40
Gărgăunii dragostei. Com. în 1 act	„ —·40
Mâţa cu Clopot. Com. în 1 act	„ —·40
Nunta lui Pârjol. Glumă dela sate, teatru	„ —·20
Iusurăţilă. Monoleg	„ —·10
Prima rochie lungă. Monolog	„ —·10

„**O roză veştejită**“ cu text nemţesc după Heine şi românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce şi pian. Preţul 1 coronă, plus 5 bani porto.

Diverse.

Crocodilii şi boala somnului. Profesorul Koch, care s'a întors din Africa pe bordul vaporului »Prince Regent« şi care a fost interviewat pe drum de un trimis al ziarului »Lokal Anzeiger«, a declarat că boala somnului devine din ce în ce mai mult o primejdie groaznică pentru toată partea africană de răsărit, dacă nu se vor lua măsuri radicale, ca să i-se stavilească progresul. Savantul profesor a adăogat că vine din Africa cu convingerea, că e o legătură între prezenţa crocodililor şi existenţa boalei somnului. Pretutindeni unde se află crocodilii se găsesc pe ţărmurile fluviului sau lacului indigeni atinşi de groaznica boală a somnului. Sângele crocodililor constitue principala hrană a muştelor tse-tse, cari sug sângele acestor animale între plăcile coastelor. Fiind-că e peste putinţă de a nimici musca, trebue deci a face totul pentru ca să dispară crocodilii şi în ori ce caz a distruge tufişurile şi subteranele unde ei se ascund.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Ce ne uimeşte şi 'ncântă privirea cu-a sa frumuseţă.
In al ei dor apoi de-o viaţă mai plin desvoltată
Şi mai frumoasă, din frunze-i nasc flori cu potir, [cu coroană
Şi cu stamini delicaţi şi pistili pentru nouă se- [minţe.
Cari se 'mpreună ca 'njurul altarului sfânt şi [prin himen
Nou pregătesc o nouă viaţă, şi 'n tot împrejurul
Răuri suave revarsă de dulce miros şi de farmec.
Nenumărate seminţe cresc iar apoi, ca 'n sînul [mamei,
In ale fructelor sînuri născute din flori. Şi natura
Astfel aci îşi încheie inelul puterii eterne.
Nuoile plante cuprind întru sine pe cele străbune;
Lanţul se 'ntinde mereu, şi în toate-i aceeaşi viaţă.

Stai şi priveşte acum, dragă, mulţimea de [flice-ale Florei!
Când înţelegi a lor viaţă şi tainica ei desvoltare,
Ori şi ce plantă-ţi vesteşte acum legea firei [eterne,
Şi cu mai limpede ori ce fragedă floare-ţi vorbeşte.

Astfel încet se tîraşte omida, iar fluturul sboară;
Şi după legi hotărâte chiar omul îşi schimbă a [sa formă.
Adu-ţi aminte asemenea, cum din aceastä a noa- [stră 'ntâlnire.
Incetinel răsărit'a 'n noi dulcea plăcere de taină;
Cum din aceasta născu pretinia în inima noastră;
Iar acum flori drăgălaşe şi fructe produce Amorul.
Cugetă, cum aci unele forme, aci altele date,
Desfăşurându-le 'ncet, simţămintelor noastre [natura.
Deci să te bucuri de ziua de astăzi! Sfânta iubire
Tinde s'aducă 'n noi cel mai sublim fruct al ei: [armonia
De simţăminte ş'asemeni vederi, ca prin ele-ale [noastre
Suflete, 'n sfântă unire, să afle o lume mai 'naltă.

M. Strajanu

Cărți de rugăciuni.

Cărți de rugăciuni întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortrodox oriental din Cernăuți cuprindênd diferite rugăciuni: rugăciunea de séră, către d-l nostru Isus Christos, îngerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născĕtóre. Rugăciunile în dilele de peste sĕptĕmână. Liturgia de Dumineca. Acatistul buneivestiri. Canóne. Rugăciuni de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din sĕptĕmâna luminată. Rugăciunile din diua Nascerei Domnului. Rugăciuni de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărți sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însĕ sunt fórte frumóse și elegante. Prețul lor e felurit.

Carte de rugăciune de *Calistrat Cora* sunt cu: Cor. 1·40, 1·60, 1·80, 2·40, 2·60, 7·—, 8·40.

Lauda lui Dumnezeu: costă —·90, —·60, 1·80, 2·10, 2·65, 2·80, 3·10, 3·50.

Cheia Raiului costă: —·75, 1·20, 1·40, 2·—, 3·50.

Versurile nascerei Domnului nostru Isus Christos, . . . —.12.

Visul Născĕtórei de D-deu —.12.

Sonorul séu frumos rĕsunătórele plânso-cânturi la mormêntul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu, ... 24.—.

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos, ce a trimis'o Dumnedeu din ceriu, ... —.24

Escriere de concurs.

Devenind **postul de cântăreț** dela biserica noastră gr. or. a „Sfintei Adormiri“ din Brașovul-vechiu vacant prin demisionare, — prin aceasta se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt **650 coroane anual** și adecă 100 cor. din fondul bisericei, eară restul ca venite stolare dela diversele servițiI.

Doritorii de ocupa acest post au a'și așterne cererile lor către comitetul parochial, provăzute fiind *a*) cu atestat de botez prin care să se arate că sunt de religiune gr. or., *b*) cu atestat de moralitate și *c*) cu atestat dela oficiul protopresbiteral concernent despre desteritatea în tipic și cântări.

In una din Duminecile terminului de concurs au a se presenta în biserică spre a'și arăta desteritatea în cântările bisericești.

Informațiuni despre taxele stolare precum și despre câteva servițiI laterale împreunate cu postul cantorae se pot căpăta la subscrisul.

Alesul cântăreț va servi un an ca provisor, și având calități neesceptionare se va definitiva cu prospect de ameliorare a sălariului.

Funcțiunea o va începe numai la **1-a Ianuarie anul viitor.**

Brașovul-vechiu, în 31 Octomvrie st. v. 1907.

Comitetul parochial dela biserica gr. or. a „Sfintei Adormiri“.

Iosif Maximilianu,
parochi și președ. com.

(3079,1—3)

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 15 Novembrie 1907.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	22	[illegible]
„	Grâu mijlociu . . .	20	—
„	Grâu mai slab . . .	—	—
„	Grâu amestecat . .	18	—
„	Secară frumósă. . .	15	—
„	Sĕcară mijlociă. . .	14	—
„	Orz frumos	9	—
„	Orz mijlociu. . . .	8	—
„	Ovĕs frumos. . . .	7	—
„	Ovĕs mijlociu . . .	—	—
„	Cucuruz	9	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	—	—
„	Mazăre.	17	—
„	Linte	36	—
„	Fasole	12	—
„	Sĕmênță de in . . .	20	—
„	Sĕmênță de cânepă .	19	—
„	Cartofi.	1	80
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	12
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—

„Crișana“,

Societate de economii și credit în Brad

Concurs.

Să publică concurs pentru **ocuparea unui post de practicant**, dotat cu un salar anual de **840 coroane**.

Reflectanții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială și că posed pe deplin limbile româna și maghiara și eventual și cea germână.

Cei cu pracsă de bancă vor fi preferiți.

Petițiunile sunt a să înainta **până în 20 l. c.** subsemnatei direcțiuni, iar postul e a să ocupa cu 1 Decemvrie a. c.

După serviciul provizor și neesceptional de un an, va fi denumit funcționar definitiv cu salar anual de **1100 coroane** 200 cor. bani de quartir și tantiema statutară.

Brad, 7 Noemvrie 1907.

3075,3—3. Direcțiunea.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.